

GNR. 79 BERGSLI

Gården *Bergsli* er den nordligste av de to utskilte statsallmenningene i Indre Tysfjord. Eiendommen grenser mot *Stenstad* i sør, og mot *Hestvik* over Allmenningsfjellet i vest.

Jordsmonnet på *Bergsli* består av mineraljord fra forvitring, med sterke innslag og områder med organisk jord. Jordsmonnet blir derfor ansett for å ha middels til høy bonitet.

Bergsli i de eldste tider

Sammen med gnr. 78 har gnr. 79 *Bergsli* den yngste historien av gårdene i Tysfjord. Eiendommen inngikk fra gammelt av som en del av statsallmenningen i Indre Tysfjord, hvor den hovedsakelig ble benyttet til å hente ut brensel. Etter overgangen til det 20. århundret ble det arbeidet for at eiendommen skulle overføres til private eie. Fra 1903 forsøkte kommunen å selge de positive ringvirkningene av et salg til Landbruksdepartementet. Argumentasjonen bygde på at eiendommen var av liten offentlig nytte, men at den i privat eie kunne opparbeides til to eller tre arbeidsbruk. Ved at allmenningen ble bosatt, sørget man også for at trafikken på fjorden ble tryggere.¹ Arbeidet med å skille ut eiendommen fortsatte fram til 1908, da skogforvalter A. Sakshaug, den 7. november, satte opp grensebeskrivelse for de to rydningsplassene. Som vedlegg fulgte det et følgeskriv som ikke levnet bruket gode muligheter. Blant annet nevnes det at mulighetene for å drive jordbruk var uhyre små. Dette skyldtes i stor grad at terrenget var så ulendt at det var farlig for kyr å beite der. Det ble derfor gitt tillatelse til å holde 10-12 geiter som husdyr.² Forpaktningkontrakten til Kristen Nilsen, som ble utstedt 27. januar 1909, inneholdt en klausul om et mulig kjøp av gården innen 10 år. Skylddelinga av gården, 27. januar 1918, dannet grunnlaget for dette.

BERGSLI

Gnr. 79 Bnr. 1

med 0,24 mark i skyld

Gårdshistorie for Bergsli

Kristen Nilsen ble første bruker på *Bergsli* etter at han mottok forpakteransvaret over gården den 27. januar 1909. Etter forpaktningkontraktens utløp, ti år senere, benyttet Kristen seg av opsjonen av å kjøpe eiendommen. *Bergsli* var nå skilt ut som eget gårdsnummer, gnr. 79. I juli 1919 mottok han kongeskjøte på gården for 200,- kr. Som på nabogården ble kjøpet hovedsakelig finansiert gjennom en avtale med NPC, som betalte grunneieren 625,- kr for rettighetene til å legge nye kraft- og telefonledninger over eiendommen. Kristen Nilsen giftet seg i 1928 med "Hansine", og etter ektepakten, signert 6. februar 1928, ble *Bergsli* nå Hansine Nilsens særeie.

Over de neste ti årene skulle gården gjennomgå tre skylddelingsforretninger. Med dette fikk man oppleve en betraktelig bosettingsvekst på den gamle statsallmenningen. 4. desember 1928 ble bnr. 2 *Nyheim* skilt ut med 0,06 mark i skyld. Bnr. 3 *Bratli* ble skilt ut med 0,10 mark i skyld fem år senere, 9. juli 1934. Siste oppdeling i denne perioden skjedde 7. oktober 1939, da bnr. 4 *Langnesteigen* ble skilt ut med 0,03 mark i skyld. Bnr. 1 *Bergsli* lå nå tilbake med ei samlet skyld på 0,05 mark.

Eierskifte

Hansine Nilsens tid som eier av gården i Indre Tysfjord ble kortvarig. Etter å ha bli gift med Kristen Nilsen i 1928 gikk hun bort allerede i 1934. Etter hennes død ble skjøtet på bnr. 1 og bnr. 3 ført tilbake til enkemannen for 1500,- kr.

Etter utskiftinga av *Langnes-teigen* i 1939 ble bruket ved gavebrev gitt til Kristen Nilsens sønnesønner, Andreas og Johan Nilsen, den 10. mai 1940. I avtalen inngikk en klausul om at eiendommen skulle disponeres av Ole J. Larsen fram til eierne ble myndige.

Matrikkelutkastet for 1950 forteller oss at Kristen Nilsen fremdeles var bruker av gården. Siden 1953 og 1993 har Johan Terje Nilsen og Berith Wikander Nilsen vært eiere av den 0,05 mark store eiendommen *Bergsli* i Indre Tysfjord.

NYHEIM

Gnr. 79 Bnr. 2
med 0,06 mark i skyld

Bruket *Nyheim* ble skilt ut fra bnr. 1 *Bergsli* den 4. desember 1928. 11 måneder senere ble eiendommen solgt til Ragnvald Knutsen for 400,- kr. Ragnvald f. 1895, vokste opp på Haukøy i Tysfjord, og giftet seg i 1919 med Inga Katrine Johnsen f. 1895, fra Hestvik. I tida årene før overtakelsen av gården fikk paret sønnen Marthin Nikolai f. 1920, og dattera Ragnhild Ingvarda Alida f. 1927. Etter at familien bosatte seg på *Nyheim* kom også; John Kristian Andreas f. 1931, Edny Agnethe f. 1933, Karstein Arnoldus f. 1934, Ragnvald f. 1935, Ingvar Knutsen f. 1935, og Eldbjørg Pernille f. 1938, til verden.

Vi har ikke mye informasjon om familiens drift av gården i de påfølgende årene, men pantebøkene for Steigen og Ofoten forteller at *Nyheim* ble beslaglagt av Statspolitiet i Tromsø den 10. mai 1943. Hva som lå bak dette tiltaket vet vi ikke, men matrikkelutkastet for 1950 forteller at eiendommen nå var tilbake i Ragnvald Knutsens eie. I 1978 ble skjøtet på gården overført til sønnen John Kristian Andreas Knutsen. Pr. 2009 var hans arvinger eiere av gnr. 79, bnr. 2 *Nyheim* i Indre Tysfjord.

BRATTLI

Gnr. 79 Bnr. 3
med 0,10 mark i skyld

Bruket *Brattli* ble skilt ut fra gnr. 1 den 9. juli 1934. Nye eiere av eiendommen ble Jakob og Knut Johnsen, som overtok skjøtet fra Kristen Nilsen, den 13.

september 1935 for 1500,- kr. Når vi kommer fram til 1950 var de to brødrene fremdeles felleseiere. Ragnhild Magnussen overtok skjøtet på eiendommen i 1980, og var pr. 2009 fremdeles eier av gnr. 79, bnr. 3 *Brattli*.

LANGNESTEIGEN

Gnr. 79 Bnr. 4
med 0,03 mark i skyld.

Langnesteigen ble skilt ut fra bnr. 1 *Bergsli* den 7. oktober 1939. Året etter ga Kristen Nilsen skjøtet på eiendommen til sønnesønnene Andreas og Johan Nilsen. Ettersom brødrene ikke var myndige, fikk Ole J. Larsen disponere gården til så skjedde. Matrikkelutkastet for 1950 forteller at Ole Larsen fremdeles sto som bruker. I 1972 ble Hansine Olsen eier av det 0,03 mark store bruket i Indre Tysfjord, og var i 2009 fremdeles innehaver av skjøtet.

SLEKTHISTORIE FOR ALLMENNINGEN

(GNR. 78 OG 79)

Av Finn Rønnebu

SLUTTNOTER:

-
- ¹ Statsarkivet Trondheim (2000):
Utmarkskommisjonen for Tysfjord Nord 1
² Ibid.

1. Ingvald Kristian Bernt Johansen 6/6
1874 – 6/9 1948 (*Grunnvoll* 13) g. 10/7
1902 m **Ida Karoline Nilsen** 1883 – 23/4
1959 (*Råna* 13)

1. Nelly Ragnvalda 9/5 1903 (*Kjøpsvik*
126) 2. Marie Josefine 1905 (*Grunnvoll*
35) 3. Solveig Elisabeth 29/3 1908 4.
Øistein Olaf 20/4 1911 5. Ingvald Sigfred
3/5 1913 6. Sandrup Johan Anton 27/3
1915 (*Kjøpsvik* 194) 7. Nils Johan 24/3
1917 8. Nora Johanna 6/3 1919 9.
Hansine Kristine 16/6 1921 10. Arnold
Jim 28/8 1923 (*Kjøpsvik* 303)

*I 1906 bodde familien på Grunnvoll. Paret
på Almenningen/Stenstad i 1908
Hansine giftet seg i 1947 med Bertil Modin
, Sverige.*

2. Anders Ragnvald Knutsen 1895 –
(*Haukøy* 38) g. 30/10 1919 m. **Inga**
Katrine Johnsen 1895 – (*Hestvik* 9)

1. Marthin Nikolai 18/7 1920 2. Ragnhild
Ingvarda Alida 26/2 1927 (*Ness* 26) 3.
John Kristian Andreas 12/12 1931
(*Kjøpsvik* 362) 3. Edny Agnethe 17/1
1933 5. Karstein Arnoldus 8/6 1934 6.
Ragnvald 14/12 1935 7. Ingvart Knutsen
14/12 1935 – 16/6 1936 5. Eldbjørg
Pernille 16/10 1938 (*Kjøpsvik* 342)

*Paret til Almenningen/Nyheim tidlig på
1930- tallet.*